

Working together

The analysis of the conditions and potentials
for the all-inclusive transfrontier cooperation of
Vidin and Timok region

Introduction

TC and IBCRD wish to thank the working group and the participants of the conference on the given effort. We are especially encouraged by the fact that such a large number of people were included in the realization of this project. It shows us that we have estimated well the need for initiating projects which would speed up transfrontier cooperation in the region.

TC and IBCRD would also like to thank Freedom House on their support and faith in the ability of our two NGOs, but only of them, since their support is experienced not only as support for Serbia and Bulgaria, but also as support to stability and prosperity in Europe.

The members of the working group and the participants of the conference stated their own views and attitudes, not necessarily the attitudes of their organizations.

A complete analysis of the condition and potentials for the all-inclusive transfrontier cooperation of the Vidin and Timok region can be found at: www.balkancoalition.com

The aims of the project

The project included twenty municipalities from the Timok region, Eastern Serbia (Zaječar, Knjaževac, Sokobanja, Boljevac, Bor, Negotin i Majdanpek) and Vidin area, Northwest Bulgaria (Vidin, Belogradchik, Dimovo, Makresh, Kula, Bregovo, Novo selo, Ruzinci, Chiprovci, Chuprenje, Gramada, Bojnica, Georgi Damjanovo)

In the last 10 years, the representatives of local authorities, local business and local NGOs in Eastern Serbia and Western Bulgaria have had no chance of making “qualitative” contacts with their partners in the neighboring country.

Target groups are municipalities in Eastern Serbia and Western Bulgaria and their local authorities, local business and local NGOs

The project will:

- ❖ Encourage the exchange of information within the Balkan region and among local authorities, local business and local NGOs
- ❖ Build networks and capacity through cross-border exchange, collaboration and training
- ❖ Strengthen cross-sector cooperation and the cooperation in civil society
- ❖ Discover new areas and possibilities for working together
- ❖ Stimulate contacts between local authorities, local business and local NGOs, and local and national institutions.

Working together

The analysis of the conditions and potentials for the all-inclusive transfrontier cooperation of Vidin and Timok region

Having in mind a generally expressed wish for the cooperation of the municipalities of both regions for creating a common developmental strategy which would be inseparable part for European integration, the working group finds it very important to continue the improvement of transfrontier cooperation as a means for faster economic, social and democratic development of the region.

Potentials for the cooperation of local institutions

Current problems of the development of the transfrontier cooperation:

- ❖ Centralization of the foreign affairs which are considered as sole authority of the state
- ❖ Absence of the structures and institutions that would encourage and improve transfrontier cooperation
- ❖ Differences in the levels of authorities in the two countries
- ❖ Legal issues that impede transfrontier cooperation

- ❖ The absence of regulations for transfrontier cooperation (international agreements, etc.)
- ❖ Low level of economic integration
- ❖ Poor share of information
- ❖ The absence of information on potentials for cooperation
- ❖ Weak infrastructure (small number of border crossings, poor quality of road connections)
- ❖ Limited financial possibilities for participation in the realization of common projects
- ❖ The lack of experience in transfrontier cooperation
- ❖ The lack of information that would make the development of cross-border cooperation possible

Suggestions for the improvement of cross-border cooperation:

- ❖ Decentralization and legalization
- ❖ Forming the institutions and structures for the improvement of cross-border cooperation and legalizing them
- ❖ Adopting legal regulations for cross-border cooperation (national, regional and local)
- ❖ Making better contacts by developing infrastructure (improving road connections and border crossings)
- ❖ The education of key holders on both sides
- ❖ Improving information flow and creating joint shows/media
- ❖ Equalizing standards

The analysis of the potentials for business cooperation of Timok and Vidin region

All the municipalities of this region are characterized by poor economic development compared to the central areas of the two countries, decrease in population and low population growth, extremely underdeveloped infrastructure and communication.

However, both regions possess significant potentials that could become strategic basis for the development of this part of Europe. As basic potentials for the strategic development of the municipalities of both regions, the working group would like to point out the following:

- ❖ Agriculture
- ❖ Tourism
- ❖ The development of small and medium enterprises

Agriculture

Agriculture as real strategic part of this area presents one of the greatest potentials for the realization of common projects.

Having in mind clear agricultural area that almost all the municipalities of both regions are situated in, it is evident that it presents one of the most important directions of development and cross-border cooperation.

Cooperation is possible in the following activities:

- ❖ Bringing into accord a common production strategy,
- ❖ Matching the standard,
- ❖ Introducing a common brand,
- ❖ Common marketing
- ❖ Common projects for creating united ecological standards in agricultural production
- ❖ Creating a common, long-term strategy for agricultural production (cattle breeding, fruit growing, wine growing and processing capacities)
- ❖ Share of experience
- ❖ Education
- ❖ Creating common systems and standards for natural disaster protection

Tourism

Both regions possess a significant tourist potential which includes world recognized cultural monuments, geographical and natural locations. We would like to point out the following: the Danube, Mt. Stara planina which are shared by the two countries, spas, a large number of cultural and ethnological values, as well as the ecologically clear and healthy environment.

Possible ways of cooperation in tourism are:

- ❖ Creating a common strategy for tourism
- ❖ Establishing common informational tourist centres
- ❖ The development of winter, ecological, river and ethno tourism
- ❖ Cooperation in saving natural and cultural heritage as a part of tourist offer
- ❖ Common educational programmes
- ❖ The development of tourist infrastructure, improvement of roads
- ❖ Mutual presentations and marketing of tourist products-tourists, from one of these countries so that they could visit each others historical and cultural objects
- ❖ Developing common tourist products and their presentation and promotion in Bulgaria and Serbia, as well as in other countries
- ❖ Developing “wine paths” in famous wine regions, tourist services related to hunting and fishing, etc.

Small and medium enterprises

Small and medium enterprises in the bordering regions have problems caused by:

- ❖ Peripheral position to national economy, that is unequal trade development,
- ❖ Lack of technical and economic infrastructure,
- ❖ Poor development of cross-border partnership, information net and contacts.
- ❖ These shortcomings , as well as the global problems of SME have a negative impact on the growth rate and company competition.

Activities for the support of the development of small and medium enterprises in bordering regions

The development of small and medium enterprises is considered priority when determining on the policy, directed towards the speeding up of economic development. Help to SME is realized through support and creating new organizational structures (business incubators, locations for holding fairs, institutions for research and developmental activity). It includes general services, available to all companies, as well as specialized categories of SME (companies oriented to growth, companies in specific sectors and other).

- ❖ Research for the identification of problems and possibilities for cooperation, as well as providing information on possibilities for cooperation on both sides. These contacts create good conditions for constant exchange of information and experience, and for the development of formal and informal nets of economic subjects
- ❖ Creation of common business guides and promotion of specific sectors, including lobbying, presentations to investors, as well as winning new markets outside the region ;
- ❖ Stimulation of cooperation in training and advanced training in sectors typical for the region or of any importance for improving competitive abilities of small business in the border region (marketing, application of new technologies, stimulation of common enterprises and creating centres for research and developmental activities);
- ❖ Creation of regional investment funds, as well as the availability of initial capital for establishing common companies and other business possibilities
- ❖ Development of proper programmes for training and reclassification; exchange of KNOW-HOW courses for return to business and courses for starting private business;

The analysis of potentials for cooperation of civic sectors of Timok and Vidin regions

Communist, that is socialist parties had a leading role over the last decades in Bulgaria and Serbia. Through those powerful party mechanisms the state » took care« of everything. There was no possibility for civic initiative or self-organisation.

One of the observers of Balkan circumstances described that period: “During state communism in central and eastern Europe philanthropy and civic initiative were completely destroyed and volunteer work was a tool of the party. People had to volunteer for several reasons. If anyone refused to participate, he couldn’t count on solving any kind of problem. On the contrary, he only caused greater troubles for himself. This aspect of the past seems to be of greater importance than the fact that people today are not so willing to contribute money or to volunteer in NGOs”.

Today, the situation is quite different. Both Serbian and Bulgarian societies are more open today, so that NGOs and civic society are generally assuming a very significant role.

Why are NGOs so important for transfrontier cooperation ?

NGOs from Timok and Vidin regions can base their cooperation and common work on establishing peace, stability and prosperity in the region on the following facts:

- ❖ It is easier for them to make contacts than for the other sectors
- ❖ They are not burdened by historical heritage, or bureaucratic restraints
- ❖ They have a large spectre of means for initiating and conducting dialogues
- ❖ They are more efficient and faster than other sectors, especially in initial stages of communication
- ❖ With its creativity and originality they overcome barriers of cross-border cooperation easier
- ❖ They have or can engage necessary human recourses
- ❖ NGOs can help each of the sectors to realize their own specific objectives

The very realization of the project Balkan Civic Coalition demonstrates how NGOs from both regions have overcome the barrier called »frontier«

It is a fact that so far there hasn't been any intensive cooperation between the local authorities of our two regions, especially if we leave out the signed protocols or meetings of municipalities' authorities. The cooperation of the business sector is very poor, almost non-existent.

It can be said that the course of the implementation of the project Balkan Civic Coalition demonstrates in the best possible way all the advantages of NGOs in starting the processes of cross-border cooperation.

Possible obstacles to cooperation

- ❖ Insufficient knowledge
- ❖ "Balkan syndrome"
- ❖ Getting involved in conflict situations
- ❖ Insufficient human resources
- ❖ Lack of support from other sectors
- ❖ Donors' lack of understanding

The priorities of transfrontier cooperation established at the conference Balkan Civic Coalition, Sokobanja, August 22nd – 24th 2002

- ❖ Simplification of the procedure when crossing the border and creating new border crossings
- ❖ Mutual introduction to laws, regulations, and potentials for cross-border cooperation
- ❖ Creation of common radio and TV shows and exchange of radio and TV programmes

- ❖ Harmonization of regional developmental infrastructure plans together with harmonization of the methodology for regional planning
- ❖ Improvement of existent infrastructure and construction of new one
- ❖ Establishment of common cultural, sport and educational manifestations
- ❖ Forming or providing regional developmental bank/fund
- ❖ The development of common production of high-quality “healthy food”, and medical herbs
- ❖ Forming of common companies
- ❖ Introduction of common brand
- ❖ Introduction of local border traffic
- ❖ The development of common tourist offer
- ❖ Institutionalization of Vidin/Zajecar Fairs
- ❖ Strengthening of ecological safety in the region
- ❖ Forming of common NGOs

Strategy for strengthening the processes of cross-border cooperation established at the conference Balkan Civic Coalition, Sokobanja, August 22nd-24th 2002

- ❖ The analysis of the potentials for cross-border cooperation

- ❖ Raising public awareness on the need for strengthening cross-border cooperation
- ❖ Establishing public consensus on the need for cross-border cooperation
- ❖ Establishing regular communication between the authorities, business and civic sector on both sides
- ❖ Forming of the regional body for cross-border cooperation
- ❖ Forming of the working groups for specific areas
- ❖ Forming of common data basis
- ❖ Training of the persons included in the process of cross-border cooperation
- ❖ Creation of a common strategic plan, defining tasks and objectives
- ❖ Preparation of common projects
- ❖ Keeping regular contacts with regional and state authorities, as well as with the interested international institutions
- ❖ Providing investors and donors

Working group

- ❖ Vladan Jeremić, The Timok Club, Knjaževac
- ❖ Todor Cekov, IBCRD, Belogradchik
- ❖ Vladan Radovanović, The Timok Plus , Knjaževac
- ❖ Radoslav Mladenov, IBCRD, Belogradchik
- ❖ Dragan Avramović, NGO Sokograd, Sokobanja
- ❖ Galja Netkova, Deputy of head, deputy mayor, Kula
- ❖ Aleksandar Đorđević, Head of Zaječar district
- ❖ Ivanela Andrejeva, Secretary of Dimovo municipality
- ❖ Nenad Jakovljević, Director of the agency for the development of small and medium enterprises, Zaječar
- ❖ Živka Nikolova, director of ARRBC, Vidin

Да работим заедно

Анализ на състоянието и възможностите за
всеобхватно трансгранично сътрудничество
между Видинска област и Тимочкия край

УВОД

ТИМОЧКИ КЛУБ и ИНФОРМАЦИОНЕН БИЗНЕС ЦЕНТЪР ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ изказват благодарност на работната група и на участниците в конференцията за ползотворната работа. Нас наистина ни радва факта, че толкова много хора се включиха в реализацията на този проект. Това показва, че добре оценихме необходимостта от стартирането на проекти, които ще преобразят трансграничното сътрудничество в региона.

ТИМОЧКИ КЛУБ и ИНФОРМАЦИОНЕН БИЗНЕС ЦЕНТЪР ЗА РЕГИОНАЛНО РАЗВИТИЕ благодарят също така за подкрепата на Freedom House и тяхната вяра във възможностите не само на нашите две неправителствени организации, защото тяхната подкрепа я разбираме не само като подкрепа за Сърбия и България, а като просперитет и стабилност в Европа.

Членовете на работната група и участниците в конференцията изказваха свои становища и виждания, а не тези на своите организации.

Комплексният анализ за състоянието и възможностите за всеобхватно трансгранично сътрудничество между Видинска област и Тимочкия край се намира на адрес: www.balkancoalition.com

Цели на проекта

Проектът обхваща 20 общини от Тимочкия край, Източна Сърбия (Княжевац, Зайчар, Бор, Неготин, Сокобания, Болевац, Майданпек) и Видинска област, Северозападна България (Видин, Белоградчик, Димово, Кула, Грамада, Бойница, Брегово, Ружинци, Макреш, Чупрене, Чипровци, Георги Дамяново, Ново Село)

В последните 10 години, представителите на местната власт, местния бизнес и местните НПО та в Източна Сърбия и Западна България не са имали допирни точки “за качествено партньорство” със своите партньори в съседни държави.

Целевата група са седем общини от Източна Сърбия и Западна България и техните местни власти, местния бизнес и местните НПО та.

Предвижда се:

- ❖ Размяна на информация в Балканския регион между местни власти, местния бизнес и местните НПО та.
- ❖ Помощ за свързване и изграждане на капацитет за пряка междугранична размяна, сътрудничество и обучение.
- ❖ Да се заздравя междуграничното сътрудничество и сътрудничеството в гражданския сектор.
- ❖ Откриване на възможности за съвместна работа.
- ❖ Стимулиране и насърчаване контактите между местни власти, местния бизнес, местните НПО та и местните и национални институции.

Да работим заедно

Анализ на състоянието и възможностите за всеобхватно трансгранично сътрудничество между Видинска област и Тимочкия край

Изхождайки от общо изразеното желание за сътрудничество между общините от двата региона и за изработване на обща стратегия за развитие, която би била неразделна част от европейската интеграция, работната група разглежда развитието на трансграничното сътрудничество като важна стъпка по пътя към бързото икономическо, обществено и демократично развитие на този регион.

Възможности за сътрудничество на местните институции

Проблеми, които за сега затрудняват развитието на трансграничното сътрудничество :

- ❖ Централизация на външните отношения, които се разглеждат като изключително право на държавата;
- ❖ Липса на структури и институции, които биха осигурявали и облекчавали трансграничното сътрудничество;
- ❖ Разлика в правомощията на различните нива на властта от двете страни;
- ❖ Нормативна уредба, която утежнява трансграничното сътрудничество;

- ❖ Недостатъчни правни инструменти за трансграничното сътрудничество (международни спогодби и др.);
- ❖ Ниско равнище на икономическа интеграция;
- ❖ Слаб обмен на информация;
- ❖ Недостатъчна информация за потенциалните възможности за сътрудничество;
- ❖ Лоша инфраструктура (малък брой гранични контролно-пропускателни пунктове, лоши транспортни връзки);
- ❖ Ограничени финансови възможности за участие в реализацията на съвместни проекти;
- ❖ Недостатъчен опит в трансграничното сътрудничество;
- ❖ Недостатъчна информация, която би дала възможност за развитие на трансграничното сътрудничество.

Предложения за по-нататъшно развитие на трансграничното сътрудничество:

- ❖ Децентрализация и регионализация;
- ❖ Създаване на институции и структури за развитие на трансграничното сътрудничество и институционализирането им;
- ❖ Използване на правните възможности за трансгранично сътрудничество (национални, регионални и местни);
- ❖ Осъществяване на по-добри връзки чрез развитие на инфраструктурата (изграждане на пътна мрежа и гранични контролно-пропускателни пунктове);

- ❖ Изучаване на ключовите фактори за развитие от двете страни;
- ❖ Увеличаване на информационния поток и осъществяване на съвместни медийни емисии;
- ❖ Уеднаквяване на стандартите.

Анализ на възможностите за бизнес-сътрудничество между Тимочкия край и Видинска област

Всички общини от двата региона се характеризират с по-ниско ниво на икономическо развитие в сравнение с централните части на двете държави, намаляване броя на жителите и отрицателен прираст на населението, явно недоразвита инфраструктура и комуникации.

И поради това двата региона отдават такова значение на възможностите, които биха били стратегическа основа за развитие на тази част от Европа.

Като основни възможности за стратегическото развитие на общините от двата региона работната група акцентира върху:

- ❖ Селско стопанство
- ❖ Туризм
- ❖ Развитие на малки и средни предприятия

Селско стопанство

Селското стопанство като реална стратегическа област в тези райони представлява една от най-големите възможности за реализиране на съвместни проекти.

Имайки предвид подчертано селскостопанския характер на района, в който се намират почти всички общини от двата региона, селското стопанство представлява едно от най-добрите направления за развитие на трансграничното сътрудничество.

Има възможност за сътрудничество в следните области:

- ❖ Съгласуване на съвместна стратегия за производство;
- ❖ Уеднаквяване на стандартите;
- ❖ Въвеждане на единна търговска марка;
- ❖ Единен маркетинг;
- ❖ Съвместен проект за изработване на единни екологични стандарти в областта на селскостопанското производство;
- ❖ Разработване на съвместна дългосрочна стратегия в областта на селскостопанското производство (животновъдство, овощарство, лозарство, преработващи мощности);
- ❖ Обмяна на опит;
- ❖ Обучение;
- ❖ Разработване на съвместни системи и стандарти за защита от природни бедствия.

Туризм

Двата региона разполагат със значителен туристически потенциал към който принадлежат световно известни паметници на културата, географски и природни забележителности. Бихме могли да посочим река Дунав и Стара планина, които са разположени и в двете държави, минерални извори, изобилие от културни и етнографски ценности, както и екологически чиста и здравословна околна среда.

Изхождайки от природните дадености, можем да отбележим като възможни следните насоки за сътрудничество в областта на туризма:

- ❖ Разработване на съвместна стратегия в областта на туризма;
- ❖ Изграждане на съвместни информационно-туристически центрове;
- ❖ Развитие на зимен, еко, речен и етнографски туризъм;
- ❖ Сътрудничество в областта на опазване на природното и културно наследство в туристическите райони;
- ❖ Съвместни образователни програми;
- ❖ Развитие на туристическата инфраструктура – изграждане на нови и обновяване на старите пътища;
- ❖ Взаимно представяне и маркетинг на туристически обекти – туристите, които посещават една от двете страни да могат да посетят историческите и културни забележителности в другата държава;
- ❖ Разработване на съвместни туристически проспекти и тяхното представяне и промоция в България и Сърбия, а така също и в трети страни;
- ❖ Определяне на “Маршрути на виното” в известните лозаро-винарски райони, туристически услуги, организиране на излети за лов и риболов, и др.;

Малки и средни предприятия

Малките и средни предприятия в пограничните райони имат проблеми, които се дължат на:

- ❖ Отдалеченост по отношение на националната икономика, т.е. непостоянна търговия;
- ❖ Недостатъци на техническата и икономическа инфраструктура;
- ❖ Слабо развити трансгранично партньорство, информационни мрежи и контакти.
- ❖ Тези недостатъци, както и цялостните проблеми на малките и средни предприятия оказват негативно влияние върху темповете на развитие и конкурентноспособността на фирмите.

Активност при подпомагане развитието на малките и средни предприятия

Развитието на малкия и среден бизнес е приоритетна област при разработване на политика, основана на напредъка на икономическото развитие. Подпомагането на малките и средни предприятия се осъществява чрез подкрепа и изграждане на нови организационни структури (бизнес инкубатори, определяне на места за провеждане на изложения, институции за изследователска и развойна дейност). Това включва както общи услуги, представляващи интерес за всички фирми, така и специализирани услуги за определени категории малки и

средни предприятия (фирми, ориентирани към развитие, фирми в специфични сектори и др.)

- ❖ Провеждане на изследвания за идентифициране на проблемите и възможностите за сътрудничество, както и осигуряване на информация относно възможностите за развитие на делови отношения от двете страни на границата. Такива контакти дават възможност за постоянен обмен на информация и опит, както и развитие на формални и неформални мрежи, представляващи стопански субекти;
- ❖ Изработване на съвместни бизнес-справочници и изтъкване на отделни сектори, включително чрез лобиране, представяне на инвеститорите, както и намиране на нови пазари извън региона;
- ❖ Стимулиране на сътрудничеството в областта на обучението и повишаване на квалификацията в секторите специфични за региона или от значение за повишаване конкурентноспособността на малкия бизнес в пограничния район (маркетинг, усвояване на нови технологии, стимулиране изграждането на съвместни предприятия и изграждане на центрове за изследователска и развойна дейност);
- ❖ Създаване на регионални инвестиционни фондове, както и осигуряване на достъп до начален капитал за изграждане на съвместни предприятия и други бизнес възможности.

- ❖ Разработване на съответни програми за обучение и преквалификация; обмен на ноу-хау при курсове за връщане на работа и курсове за започване на собствен бизнес;

Анализ на възможностите за сътрудничество на неправителствените организации от Тимочкия край и Видинска област

Десетилетия в Сърбия и България водеща роля имаха комунистическите, респективно социалистическите партии. Чрез техния мощен партиен апарат държавата се “грижеше” за всичко. Нямаше ни най-малка възможност за каквато и да било гражданска инициатива или самоинициатива.

Един наблюдател по балканските въпроси описва това време по следния начин: По време на държавния комунизъм в Централна и Източна Европа филантропията и гражданската инициатива са били напълно унищожени, а доброволния труд е бил оръжие на партията. Хората са били принудени да работят доброволно за “по-високи цели”. Ако някой не е искал да участва в това, не би могъл да разчита за решаването на каквото и да било свой жизнен проблем, напротив – само си е създавал по-големи проблеми.

Този аспект от миналото е изглежда най-важната причина хората сега да не желаят да дават пари или доброволно да работят в неправителствените организации.

Днес вече не е така. И сръбското и българското общество сега са все по-отворени, така че неправителствените организации и гражданското общество в най-широкия смисъл заемат все по-значително място.

Защо е важна ролята на неправителствените организации в трансграничното сътрудничество ?

Неправителствените организации от Тимочкия край и Видинска област в своето понататъшно сътрудничество и съвместна работа за опазването на мира, стабилността и просперитета в региона могат да се опрат на следното:

- ❖ По-лесно от останалите осъществяват контакти;
- ❖ Не са обременени от историческо наследство или бюрократични рамки;
- ❖ Имат широк набор от инструменти за започване и водене на диалог;
- ❖ Те са по-бързи и ефикасни от другите сектори в началните фази на общуване;
- ❖ Със своята съзидателност и оригиналност по-лесно премахват бариерите пред трансграничното сътрудничество;
- ❖ Притежават или могат да ангажират необходимите им човешки ресурси;
- ❖ Неправителствените организации по-лесно могат да помогнат на всеки от секторите да осъществи своите специфични цели;

Наистина реализацията на проекта “Балканска гражданска коалиция” показва как неправителствените организации от двете страни на границата първи преминаха бариерата, наречена “граница”.

Причината е, че засега няма интензивно сътрудничество между местните власти на нашите два региона, независимо от подписаните протоколи или срещи на общинските ръководства.

Сътрудничество в бизнеса почти не съществува.

Може да се каже че при осъществяването на проекта “Балканска гражданска коалиция” по най-добър начин се показаха всички предимства на неправителствените организации в развитие на трансграничното сътрудничество.

Възможни пречки в сътрудничеството

- ❖ Недобро познаване на партньора;
- ❖ т. н. “Балкански синдром”;
- ❖ Въвличане в конфликтни ситуации;
- ❖ Недостатъчни човешки ресурси;
- ❖ Липса на подкрепа от страна на други сектори;
- ❖ Неразбиране на дарителите.

Приоритети на трансграничното сътрудничество, утвърдени на конференцията на Балканска Гражданска Коалиция Сокобаня 22 - 24 август 2002

- ❖ Облекчаване на режима за преминаване през съществуващите гранични контролно-пропускателни пунктове (ГКПП) и откриване на нови ГКПП;
- ❖ Взаимно запознаване със законите и правилата, както и с възможностите за трансгранично сътрудничество;
- ❖ Изработване на съвместни радио и ТВ емисии, както и обмен на радио и ТВ програми;
- ❖ Съгласуване на регионални планове за развитие на инфраструктурата чрез уеднаквяване на методологията за регионално планиране;
- ❖ Подобряване състоянието на инфраструктурата и изграждане на нова;
- ❖ Осъществяване на съвместни културни, спортни и образователни изяви;
- ❖ Формиране или осигуряване на регионална банка (фонд) за развитие;
- ❖ Създаване на съвместни предприятия за производство на висококачествени “здравословни храни” и продукти от лековити растения;
- ❖ Създаване на съвместни предприятия;
- ❖ Въвеждане на единна търговска марка;
- ❖ Въвеждане на междурегионален търговски обмен;
- ❖ Развиване на съвместни туристически дейности;

- ❖ Институционализиране на изложенията във Видин и в Зайчар;
- ❖ Засилване на екологичната стабилност в региона;
- ❖ Формиране на съвместни неправителствени организации

Стратегия за засилване на процесите на трансграничното сътрудничество, утвърдена на конференцията на Балканска Гражданска Коалиция Сокобания 22 - 24 август 2002

- ❖ Анализ на възможностите за трансгранично сътрудничество;
- ❖ Засилване популяризирането на необходимостта от трансгранично сътрудничество;
- ❖ Постигане на публичен консенсус за необходимостта от засилване на трансграничното сътрудничество;

- ❖ Установяване на редовни връзки между властите, бизнеса и гражданските организации от двете страни;
- ❖ Формиране на регионални структури за трансгранично сътрудничество;
- ❖ Сформиране на работни групи по определени проблеми;
- ❖ Създаване на съвместна база данни;

- ❖ Обучение и практика на лицата, включени в процеса на трансграничното сътрудничество;
- ❖ Изработване на съвместен стратегически план, дефиниране на целите и задачите;
- ❖ Подготовка на съвместни проекти;

- ❖ Осъществяване на редовни контакти с регионалните и националните власти, както и със заинтересувани международни институции;
- ❖ Намиране на инвеститори и дарители.

List of participants

Tomislav Zigmanov, Fund for Open Society, Novi Sad
Nataša Kuturović, Stability Pact, Beograd
Jovan Isakov, a businessman, Knjaževac
Bora Dimitrijević, National Museum, Zaječar
Dragan Avramović, NGO Sokograd, Sokobanja
Vladan Jeremić, The Timok Club, Knjaževac
Vladan Radovanović, The Timok Club, Knjaževac
Sasa Durdanović, Timok Plus, Knjaževac
Boban Radivojević, Timok Plus, Knjaževac
Nenad Jakovljević, Regional agency SME, Zaječar
Sinisa Puljecović, Mayor of Negotin
Stevan Petrović, Secretary, Majdanpek
Mihajlo Stojanović, Mayor of Sokobanja
Dimitrije Lukić, President of executive council, Sokobanja
Dragisa Milisavljević, Mayor of Boljevac
Milan Đokić, Deputy mayor of Knjaževac
Omil Randelović, Member of executive council, Knjaževac
Goran Petrunović, Mayor of Zaječar
Pavle Stanojević, President of executive council, Zaječar
Aleksandar Đorđević, Head of Zaječar district

Radmila Maslovarić, Fund for Open Society, Belgrade
Lazar Nikolić, Freedom House, Belgrade
Željko Jovanović, Freedom House, Belgrade
Rusomir Svetozarević, Chief of SME office, Knjaževac
Saša Petrović, Director of cheese factory “Jersey”, Knjaževac
Aleksandar Denda, ALCD, Belgrade
Mihail Raikov Mikov, Deputy
Todor Kirilov Cekov, President of municipality council, Belogradchik
Radosav Cvetanov Mladenov, Executive director of IBCRD, Belogradchik
Rumen Petrov Petkov, Deputy mayor of Belogradchik
Albena Emilova Nacheva, Specialist of Vidin regional development
Hristo Dimitrov Stoev, Deputy mayor of Vidin
Nikolina Ionova Vancheva, Secretary of Belogradchik municipality
Todor Iliev Todorov, Mayor of Dimovo
Ivan Kamenov Vjalchev, Mayor of Makresh
Antoanetka Evstatieva Staneva, Mayor of Novo Selo
Zlatan Gorchev Zlatanov, Mayor of Ruzhinci
Liosien Ivanov Simeonov, Mayor of Chiprovci
Georgi Velkov Stefanov, Mayor of Chuprene
Ivana Georgieva Andreeva, Secretary of Dimovo municipality
Plamenka Nacheva Cankova, Secretary of Boinica municipality
Ivan Ivanov Iosifov, IBCRD, Belogradchik
Plamenka Nikolova Cekova, director of Belogradchik Borich OOD

Anton Zhivkov Zarkov, director of Bell OOD, Belogradchik
Marija Vanjova Georgieva, member of local parliament, Kula
Momchil Kostadinov Markov, student, Kula
Ilijana Pancheva Veselinova, secretary of IBCRD, Belogradchik
Zhecko Milchev Andreinski, director of ARRBC, Vidin
Marija Angelova Hristova, president of Friends for Vidin, Vidin
Zhivka Jancheva Nikolova, director of ARRBC, Vidin
Nikolai Totkov Colov, coordinator of RC NGO, Vidin
Svetoslav Evgeniev Georgiev, Executive director of district agency, Vidin
Anja Naidenova Vasileva, Director of district agency, Vidin
Slavica Ćirković, director of the Timok club, Knjaževac
dr Ljubica Petrović, director of Health care center, Knjaževac
Slađana Milutinović, coordinator of the Timok club, Knjaževac
Sanja Đžakula, coordinator of CRNPS, Knjaževac
Suzana Jovanović, asisstant of CRNPS, Knjaževac
Jelena Marjanović, marketing director of Timok plus, Knjaževac
Vesna Ristić, journalist of RTS, Knjaževac
Maja Velojić, teacher, Knjaževac
Miroslav Avramovic, Director of Ozren Turist, Sokobanja
Radoslav Mladenović, Director of Demostr, Donji Milanovac

Raditi zajedno

Analiza stanja i potencijala za
sveobuhvatnu prekograničnu saradnju
Vidinske oblasti i Timočke krajine

Uvod

TK i IBCRD žele da se zahvle radnoj grupi i učesnicima konferencije na uloženom radu. Nas posebno ohrabruje činjenica da se tako veliki broj ljudi uključio u realizaciju ovog projekta. To nam pokazuje da smo dobro procenili potrebu za pokretanjem projekta koji će ubrzati prekograničnu saradnju u Regionu

TK i IBCRD se takodje zahvaljuju na podrsci Freedom House i njihovoj veri u sposobnost ne samo naša 2 NVO-a, jer njihovu podršku doživljavamo ne samo kao podršku Srbiji i Bugarskoj, već prosperitetu i stabilnosti u Evropi

Članovi radne grupe i učesnici konferencije su iznosili svoje stavove i poglede a ne nužno stavove svojih organizacija

Kompletna Analiza stanja i potencijala za sveobuhvatnu prekograničnu saradnju Vidinske oblasti i Timočke krajine se nalazi na web sajtu: www.balkancoalition.com

Ciljevi projekta

Projekat je obuhvatio dvadeset opština iz Timočke krajine, Istočna Srbija (Zaječar, Knjaževac, Sokobanja, Boljevac, Bor, Negotin i Majdanpek) i Vidinske oblasti, Severozapadna Bugarska (Vidin, Belogradchik, Dimovo, Makresh, Kula, Bregovo, Novo selo, Ruzinci, Chiprovci, Chuprenje, Gramada, Bojnica, Georgi Damjanovo)

U poslednjih 10 godina, predstavnici lokalnih vlasti, lokalnog biznisa i lokalnih NVOa u Istočnoj Srbiji i Zapadnoj Bugarskoj nisu imali prilike da uspostave “kvalitetne odnose” sa svojim partnerima u susednoj državi.

Ciljna grupa su dvadeset opština u Istočnoj Srbiji i Zapadnoj Bugarskoj i njihove lokalne vlasti, lokalni biznis i lokalni NVOi.

Projekat će:

- ❖ Podsticati razmenu informacija u okviru Balkanskog regiona između lokalnih vlasti, lokalnog biznisa i lokalnih NVOa
- ❖ Pomoći povezivanju i izgradnji kapaciteta putem međugranične razmene, saradnje i treninga
- ❖ Ojačati međugraničnu saradnju i saradnju u civilnom sektoru
- ❖ Otkrivati nove mogućnosti za zajednički rad
- ❖ Stimulisati kontakte između lokalnih vlasti, lokalnog biznisa, lokalnih NVOa i lokalnih i nacionalnih institucija

Raditi zajedno

Analiza stanja i potencijala za sveobuhvatnu prekograničnu saradnju Vidinske oblasti i Timočke krajine

Polazeći od opšte izražene želje za saradnjom opština oba regiona i izrade zajedničke strategije razvoja koji bi bila nerazdvojni element evropske integracije Radna grupa smatra važnim nastavak unapredenja prekogranične saradnje na putu ka bržem ekonomskom, društvenom i demokratskom razvoju ovog regiona .

Potencijali za saradnju lokalnih institucija

Problemi koji trenutno opterećuju razvoj prekogranične saradnje :

- ❖ Centralizacija spoljnih odnosa koji se posmatraju kao isključiva nadležnost država
- ❖ Nepostojanje struktura i institucija koje bi podsticale i olakšale prekograničnu saradnju
- ❖ Razlika u ingerencijama različitih nivoa vlasti sa obe strane
- ❖ Zakonske regulative koje otežavaju prekograničnu saradnju
- ❖ Nedostatak pravnih instrumenata za prekograničnu saradnju (međunarodni sporazumi i sl.)

- ❖ Nizak nivo ekonomske integracije
- ❖ Slaba razmena informacija
- ❖ Nedostatak informacija o potencijalnim mogućnostima za saradnju
- ❖ Slaba infrastruktura (mali broj graničnih prelaza, loše saobraćajne veze)
- ❖ Ograničene finansijske mogućnosti za učesće u realizaciji zajedničkih projekata
- ❖ Nedostatak iskustva u prekograničnoj saradnji
- ❖ Nedovoljno informacija koje bi omogućile razvoj prekogranične saradnje

Predlozi za unapređenje prekogranične saradnje:

- ❖ Decentralizacija i regionalizacija
- ❖ Stvaranje institucija i struktura za unapređenje prekogranične saradnje i davanje pravnog statusa istim
- ❖ Usvajanje pravnih regulativa za prekograničnu saradnju (nacionalnih, regionalnih i lokalnih)
- ❖ Ostvarivanje boljih veza kroz razvoj infrastrukture (izgradnja putne mreže i graničnih prelaza)
- ❖ Edukacija ključnih faktora razvoja sa obe strane
- ❖ Pобољшanje protoka informacija i stvaranjem zajedničkih emisija/medija
- ❖ Usaglašavanje standarda

Analiza potencijala za poslovnu saradnju Timočke krajine i Vidinske oblasti

Sve opštine oba regiona karakteriše niska ekonomska razvijenost u odnosu na centralne delove matične zemlje, smanjenje broja stanovnika i nizak prirodni priraštaj, izrazito nerazvijena infrastruktura i komunikacije .

I pored toga oba regiona poseduju značajne potencijale koji mogu postati strateške poluge razvoja ovog dela Evrope. Kao osnovne potencijale za strateški razvoj opština oba regiona radna grupa posebno izdvaja :

- ❖ Poljoprivredu
- ❖ Turizam
- ❖ Razvoj malih i srednjih preduzeća

Poljoprivreda

Poljoprivreda kao realna strateška grana ovog područja predstavlja jedan od najvećih potencijala za realizaciju zajedničkih projekata.

Imajući u vidu izrazito poljoprivredno područje na kome se nalaze gotovo sve opštine oba regiona poljoprivreda predstavlja jedan od najbitnijih pravaca razvoja i prekogranične saradnje.

Saradnja je moguća u sledećim oblastima:

- ❖ Usaglašavanjem zajedničke strategije proizvodnje
- ❖ Usaglašavanjem standarda
- ❖ Uvođenjem jedinstvene robne marke
- ❖ Jedinstvenim marketingom
- ❖ Zajedničkim projektima na izradi jedinstvenih ekoloških standarda u oblasti poljoprivredne proizvodnje
- ❖ Izrade zajedničke dugoročne strategije u oblasti poljoprivredne proizvodnje (stočarstva, voćarstva, vinogradarstva, preradnih kapaciteta)
- ❖ Razmeni iskustava
- ❖ Edukaciji
- ❖ Izrade zajedničkih sistema i standarda za zaštitu od prirodnih nepogoda.

Turizam

Oba regiona raspolažu značajnim turističkim potencijalom u koji spadaju svetski poznati spomenici kulture, geografski i prirodni lokaliteti od kojih posebno izdvajamo: Reku Dunav i Staru Planinu koje se prostiru u obe države, banje, obilje kulturnih i etnoloških vrednosti, kao i ekološki čistu i zdravu životnu sredinu

Polazeći od ovih činjenica kao mogući pravci saradnje u oblasti turizma nameću se:

- ❖ Izrada zajedničke strategije u oblasti turizma
- ❖ Uspostavljanje zajedničkih informaciono turističkih centara
- ❖ Razvoj zimskog, eko, rečnog i etnoturizma
- ❖ Saradnju u očuvanju prirodnog i kulturnog nasleđa u službi turističke ponude
- ❖ Zajednički obrazovni programi
- ❖ Razvoj turističke infrastrukture - poboljšanje puteva,
- ❖ Uzajamno predstavljanje i marketing turističkih proizvoda - turista, koji se nalaze u jednoj od ove dve države, a radi stvaranja zajedničke turističke ponude
- ❖ Razrada zajedničkih turističkih produkata i njihovo predstavljanje i promociju u Bugarskoj i Srbiji, kao i u trećim zemljama,
- ❖ Razvoj "Vinskih maršuta" u poznatim vinarskim regionima, turističke usluge, vezane za lov i ribolov i dr.

Mala i srednja preduzeća

Mala i srednja preduzeća u pograničnim regionima imaju probleme, koje duguju:

- ❖ perifernom položaju u odnosu na nacionalnu privredu, tj. neravnomernom razvoju biznisa,
- ❖ nedostacima tehničke i ekonomske infrastrukture,
- ❖ slabom razvitku prekograničnog partnerstva, informacionoj mreži i kontaktima.

Ti nedostaci, kao i ukupni problemi MSP vrše negativan uticaj nivou rasta i konkurentnosti firmi.

Aktivnosti u podršci razvitka malih i srednjih preduzeća u pograničnim regionima

Razvoj malog i srednjeg biznisa je prioritarna oblast pri razradi politike, usmerene na ubrzanje ekonomskog razvitka. Pomoć malim i srednjim preduzećima se ostvaruje preko podrške i stvaranja novih organizacionih struktura (biznis inkubatori, mesta za održavanje sajмова, institucija za istraživačku i razvojnu delatnost). To uključuje kako opšte usluge, dostupne svim firmama, tako i specijalizovane usluge za određene kategorije MSP (firme orjentisane ka rastu, firme u specifičnim sektorima i dr.).

Mogući pravci za saradnju u oblasti biznisa su:

- ❖ Sprovođenje istraživanja za identifikaciju problema i mogućnosti za saradnju, kao i osiguranje informacija o mogućnostima za razvijanje poslovnih odnosa sa obe strane granice. Ovakvi kontakti stvaraju dobre uslove za stalnu razmenu informacija i iskustava, kao i za razvijanje formalnih i neformalnih mreža oblika privrednih subjekata.
- ❖ Stvaranje zajedničkih biznis priručnika i isticanje pojedinih sektora, uključujući lobiranja, predstavljanja investitorima kao i nova tržišta izvan regiona;
- ❖ Stimulisanje saradnje u oblasti obuke i usavršavanja u sektorima specifičnih za region ili od značaja za povećanje konkurentne sposobnosti malog biznisa u pograničnom regionu (marketing, primena novih tehnologija, stimulisanje stvaranja zajedničkih preduzeća i stvaranje centara za istraživačku i razvojnu delatnost);
- ❖ Stvaranje regionalnih investicionih fondova, kao i dostupnost početnog kapitala za stvaranje zajedničkih preduzeća i drugih biznis mogućnosti.
- ❖ Razrada odgovarajućih programa za obuku i prekvalifikaciju; razmenu KNOW-HOW kurseva za povratak na posao i kurseva za započinjanje privatnog biznisa;

Analiza potencijala za saradnju civilnog sektora Timočke krajine i Vidinske oblasti

Decenijama su u Srbiji i Bugarskoj vodeću ulogu imale komunističke, odnosno socijalističke partije. Preko tih moćnih partijskih aparata država je "brinula" o svemu. Nije bilo ni malo prostora za bilo koju građansku inicijativu ili samorganizovanje.

Jedan posmatrač balkanskih prilika je to vreme opisao na sledeći način: "Za vreme državnog komunizma u Centralnoj i Istočnoj Evropi filantropija i građanska inicijativa su bili potpuno uništeni a volonterski rad je bio oružje partije. Ljudi su morali da volontiraju iz "viših razloga". Ako neko nije hteo da u tome učestvuje, nije mogao da računa da će rešiti bilo koji svoj problem u životu, naprotiv samo je sebi pravio veće probleme". Ovaj aspekt prošlosti je izgleda važniji od činjenice da naši ljudi danas nisu tako voljni da daju novac ili volontiraju u nevladinim organizacijama.

Danas više nije tako, i srpsko i bugarsko društvo su danas sve otvoreniji tako da nevladine organizacije i civilno društvo u najširem značenju zauzimaju sve značajnije mesto.

Zašto je važna uloga NVO-a u prekograničnoj saradnji

NVOi Timočke krajine i Vidinske oblasti svoju dalju saradnju i zajednički rad na izgradnji mira, stabilnosti i prosperiteta u regionu mogu da zasnivaju na sledećim činjenicama:

- ❖ Lakše nego drugi sektori ostvaruju kontakte
- ❖ Nisu opterećeni istorijskim nasleđima, ili birokratskim okvirima
- ❖ Poseduju široku lepezu alata za otpočinjanje i vođenje dijaloga
- ❖ Efikasnije su i brže od drugih sektora, pogotovu u početnim fazama komunikacije
- ❖ Svojom kreativnošću i originalnošću jednostavnije probijaju barijere prekogranične saradnje
- ❖ Poseduju ili mogu da angažuju potrebne ljudske resurse
- ❖ NVOi će lakše pomoći svakom od sektora da ostvari i svoje specifične ciljeve

Upravo realizacija projekta Balkan Civic Coalition pokazuje kako su NVO-i sa obe strane granice prvi premostili barijeru zvanu "granica".

Činjenica je da za sada nema intenzivnije saradnje između lokalnih vlasti naša dva regiona, pogotovu ako izuzmemo potpisane protokole ili sastanke opštinskih rukovodstava.

Saradnja između biznis sektora gotovo i da ne postoji.

Može se reći da tok implementacije projekta Balkan Civic Coalition na najbolji način pokazuje sve prednosti NVOa u pokretanju procesa prekogranične saradnje

Moguće prepreke saradnji

- ❖ Nedovoljno poznavanje
- ❖ "Balkanski sindrom"
- ❖ Uvlačenje u konfliktne situacije
- ❖ Nedovoljni ljudski resursi
- ❖ Nepodržavanje od strane drugih sektora
- ❖ Nerazumevanje donatora

Prioriteti prekogranične saradnje utvrđeni na konferenciji Balkan Civic Coalition Sokobanja 22 - 24 avgust 2002

- ❖ Pojednostavljenje režima prelaska postojećih i otvaranje novih graničnih prelaza
- ❖ Međusobno upoznavanje sa zakonima, propisima kao i sa potencijalima za prekograničnu saradnju
- ❖ Izrada zajedničkih radio i TV emisija, kao i razmena radio i TV programa
- ❖ Usaglašavanje regionalnih razvojnih i infrastrukturnih planova uz ujednačavanje metodologije za regionalno planiranje
- ❖ Pобољшanje postojeće infrastrukture i izgradnja nove
- ❖ Uspostavljanje zajedničkih kulturnih, sportskih i obrazovnih manifestacija

- ❖ Formiranje ili obezbeđivanje regionalne razvojne banke/fonda
- ❖ Razvoj zajedničke proizvodnje visokokvalitetne "zdrave hrane" i proizvoda od lekovitog bilja
- ❖ Formiranje zajedničkih preduzeća
- ❖ Uvođenje zajedničke robne marke
- ❖ Uvođenje malograničnog prometa
- ❖ Razvijanje zajedničke turističke ponude
- ❖ Institucionalizacija sajma u Vidinu/Zaječaru
- ❖ Jačanje ekološke sigurnosti u regionu
- ❖ Formiranje zajedničkih NVO-a

Strategija za jačanje procesa prekogranične saradnje utvrđena na konferenciji Balkan Civic Coalition, Sokobanja 22 - 24 avgust 2002

- ❖ Analiza potencijala za prekograničnu saradnju
- ❖ Podizanje svesti javnosti o potrebi jačanja prekogranične saradnje
- ❖ Postizanje javnog konsezensa o potrebi jačanja prekogranične saradnje

- ❖ Uspostavljanje redovne komunikacije između vlasti, biznisa i civilnog društva sa obe strane

- ❖ Formiranje regionalnog tela za prekograničnu saradnju
- ❖ Formiranje radnih grupa za pojedine oblasti
- ❖ Formiranje zajedničkih baza podataka
- ❖ Trening i obuka osoba uključenih u proces prekogranične saradnje
- ❖ Izrada zajedničkog strateškog plana, definisanje ciljeva i zadataka
- ❖ Priprema zajedničkih projekata
- ❖ Održavanje redovnih kontakata sa regionalnim i nacionalnim vlastima, kao i sa zainteresovanim međunarodnim institucijama
- ❖ Pronalaženje investitora i donatora

Basic data about IBCRD

History: The Association » Information business Center for Regional development- Belogradchik is a non profit organisation. The Center is built with financial assistance of program PLEDGE. The Association was found on the 23. june 2000, and registration on 06. july 2000.

Aims: The aims are to co- ordinate with concerns and activities, to activate with agencies initiatives, organisations and companies, directional on diferent business visions on the teritory of Belogradchik community.

Mission: To help a local business policy, to provide investment in community, inform and help concrete initiatives in business area.

Tel. +359 936 4346

Faks. +359 9365472

E-mail: ibcbel@dir.bg

Adress: Belogradchik, Vasil Levski № 6

Basic data about Timok club

Mission statement: To improve the quality of life in the Timok krajina region through development of open, democratic society, local communities and Cross-border co-operation with the neighbouring regions.

Organizational structure: The Timok club bodies are the Assembly, the Board of Directors, and the Board of Supervisors.

We have regular contacts with dozens of domestic and foreign NGOs, local and regional authorities, local and regional business associations and the economic council, as well as a large number of citizens, present and future users of our services. It is evident that users have a significant role in decision-making process concerning the projects to be done.

Phone + 381 19 730 002

Fax + 381 19 730 002

E-mail tim_klub@ptt.yu

Web Sites www.timokbiznis.co.yu

www.balkanfairngo.co.yu

www.timokvolonter.co.yu

www.balalncoalition.com

President Vladan Jeremić Mob: 063 452 441

Director Slavica Ćirković Mob: 063 452 443

Address: Cara Dušana 4; 19350 Knjaževac

Registration Date: 1997

Active volunteers: 37

Active members 104

Materijal pripremio za štampu
Timok PLUS, Knjaževac
Štampa Zlatotisak, Knjaževac